

Analýza potřeb osob ohrožených sociální exkluzí a osob v krizi

Zpracováno v rámci zakázky Zpracování analytických podkladů pro projekt Podpora zavádění, realizace a vyhodnocování procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb na ORP Písek

Zadavatel zakázky: Občanské sdružení CHANCE IN NATURE – LOCAL ACTION GROUP

Zpracovatel: Jihočeská rozvojová o.p.s.

Harmonogram: 1. 10. 2013 – 31. 1. 2014

Obsah

POPIS OSOB OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ, JEJICH POTŘEB A SOUVISEJÍCÍCH PROBLÉMŮ	3
PŘEHLED OSOB OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ, JEJICH POTŘEB A SOUVISEJÍCÍCH PROBLÉMŮ NA ÚZEMÍ ORP PÍSEK	5
Osoby ohrožených sociální exkluzí na území ORP Písek - pohled zadavatelů.....	5
Osoby ohrožených sociální exkluzí na území ORP Písek - pohled občanů	6
Jednání „u kulatého stolu“, zaměřené na sociální vyloučení	7
SLUŽBY PRO OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	8
POPIS VYLOUČENÝCH LOKALIT NA ÚZEMÍ ORP PÍSEK	11
LOKALITA SVATOPLUKOVA.....	11
LOKALITA PURKRATICE.....	13
KONTAKTY NA ZAŘÍZENÍ POSKYTUJÍCÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY V OHROŽENÝCH LOKALITÁCH.....	15
Doprovodné služby v ohrožených lokalitách	16
POPIS NEŽÁDOUCÍCH JEVŮ SOUVISEJÍCÍ SE SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ	17
NEZAMĚSTNANOST.....	17
Kritéria a rizikové faktory, které vedou k dlouhodobé nezaměstnanosti:	18
Nezaměstnanost na území ORP Písek v číslech.....	18
DROGY A DROGOVÁ ZÁVISLOST.....	27
Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2012 – 2014	29
Kontakty na zařízení zabývající se léčbou závislosti a péčí o osoby se závislostmi nebo závislostmi ohrožené na území ORP Písek	30
DLUHY A SOUDNÍ VYSTĚHOVÁNÍ.....	31
PREVENCE KRIMINALITY.....	32
NEŽÁDOUCÍ JEVY SOUVISEJÍCÍ SE SOCIÁLNÍ EXKLUZÍ NA ÚZEMÍ ORP Z POHLEDU OBČANŮ	33
SEZNAM TABULEK.....	35
SEZNAM GRAFŮ.....	35
PŘÍLOHA Č. 1 – ANKETA PRO VEŘEJNOST A UŽIVATELE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	36
PŘÍLOHA Č. 2 – JEDNÁNÍ U KULATÉHO STOLU „OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM“	38
PŘÍLOHA Č. 3 – JEDNÁNÍ U KULATÉHO STOLU „FINANČNÍ PROBLÉMY SENIORŮ“.....	40

Popis osob ohrožených sociální exkluzí, jejich potřeb a souvisejících problémů

Sociálním vyloučením jsou potenciálně ohroženi v podstatě všichni uživatelé sociálních služeb.

Podle Zákona o sociálních službách se sociálním vyloučením rozumí vyčlenění osoby mimo běžný život společnosti a nemožnost se do něj zapojit v důsledku nepříznivé sociální situace.

Nepříznivá sociální situací je definována jako oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu:

- věku,
- nepříznivého zdravotního stavu,
- krizové sociální situace,
- životních návyků a způsobu života vedoucí ke konfliktu se společností,
- sociálně znevýhodňující prostředí,
- ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby,
- nebo z jiných závažných důvodů

řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením. Sociální služby zajišťují pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Seznam skupin ohrožených sociální exkluzí je dlouhý a jeho položky se mohou měnit v závislosti na mnoha okolnostech. Jeden z možných seznamů¹ obsahuje tyto osoby:

Tabulka 1 Přehled skupin ohrožených sociální exkluzí

- dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnaní;
- pracovníci s nejistými a nevýhodnými pracovními smlouvami (zejména starší a mimo ochranu mechanismů regulujících pracovní trh);
- lidé s nízkými příjmy a chudí;
- nekvalifikovaní (zejména s nedokončenou základní školou);
- mentálně či psychicky handicapovaní;
- drogově závislí;
- děti vyrůstající v problémových rodinách (zejména týrané děti);
- delikventi (věznění i na svobodě, ale se záznamem v trestním rejstříku);
- mladí (bez pracovních zkušeností);
- imigranti (zahraniční pracovníci, uprchlíci i azylanti);

¹ Zdroj: *Faktory sociálního vyloučení*, Petr Mareš, VÚPSV Praha - výzkumné centrum Brno, 2006

- různě vymezené minority (rasově, nábožensky, jazykově a kulturně);
- osoby zbavené volebního práva;
- příjemci sociálních dávek (včetně osob, které je nečerpají pro svou nezpůsobilost o ně požádat);
- obyvatelé upadajících území nebo lokalit majících charakter ghett;
- bezdomovci, osoby, jejichž způsob života je vnímán a stigmatizován jako deviantní
- osoby neschopné mobility;
- sociálně izolovaní bez přátel a rodin.

Potřeby osob ohrožených exkluzí:

- poskytování informací
- hospodaření s finančními prostředky
- aktivní náplň volného času
- zvládání každodenní péče o vlastní osobu nebo osobu blízkou (vč. pomoc při zajištění chodu domácnosti, zajištění bydlení v přirozeném nebo chráněném prostředí
- zajištění stravy
- zvyšování kvalifikace, rekvalifikace nebo zajištění celoživotního vzdělávání (vč. zajištění zaměstnání, a to i na chráněných pracovních místech nebo socioterapeutických dílnách)
- poskytnutí průvodcovství, předčítatelství nebo znakové řeči
- poskytnutí psychické podpory (uživatelům i rodinným příslušníkům)
- poskytnutí pomoci při řešení problematických vztahů s lidmi a konfliktů
- zajištění bezpečí (vč. i osob blízkých)

Problémy, kterým čelí osoby se sociální exkluzí a jejich okolí:

- dlouhodobá nezaměstnanost
- závislosti na návykových látkách
- dluhy a soudní vystěhování
- bezdomovectví (zjevné) a lidé žijící v provizorních podmínkách, hygienicky nevhodném obydlí a v dočasném ubytování (azylových domech, ubytovnách)
- pohlavně přenosné choroby a jiná infekční onemocnění související s rizikovým způsobem života
- nízká gramotnost / negramotnost
- diskriminace
- kriminalita

Přehled osob ohrožených sociální exkluzí, jejich potřeb a souvisejících problémů na území ORP Písek

Osoby ohrožených sociální exkluzí na území ORP Písek - pohled zadavatelů

Zástupci měst (zástupci zabývající se sociální problematikou z MěÚ Písek, Protivín a Mirovice) z předloženého přehledu skupin ohrožených sociální exkluzí (viz Tabulka 1 Přehled skupin ohrožených sociální exkluzí) seřadili skupiny podle stupně ohrožení dané skupiny sociálním vyloučením v jejich regionu. Pět nejvíce ohrožených skupin pro jednotlivá města jsou uvedena v následující tabulce:

Tabulka 2 5 skupin nejvíce ohrožených sociálním vyloučením z pohledu zadavatelů

Písek	Protivín	Mirovice
obyvatelé upadajících území nebo lokalit majících charakter ghett;	dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnaní	dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnaní
děti vyrůstající v problémových rodinách (zejména týrané děti);	příjemci sociálních dávek (včetně osob, které je nečerpají pro svou nezpůsobilost o ně požádat)	nekvalifikovaní (zejména s nedokončenou základní školou)
bezdomovci, osoby, jejichž způsob života je vnímán a stigmatizován jako deviantní	lidé s nízkými příjmy a chudí	mladí (bez pracovních zkušeností)
delikventi (věznění i na svobodě, ale se záznamem v trestním rejstříku);	mladí (bez pracovních zkušeností)	lidé s nízkými příjmy a chudí
drogově závislí	pracovníci s nejistými a nevýhodnými pracovními smlouvami (zejména starší a mimo ochranu mechanismů regulujících pracovní trh)	drogově závislí

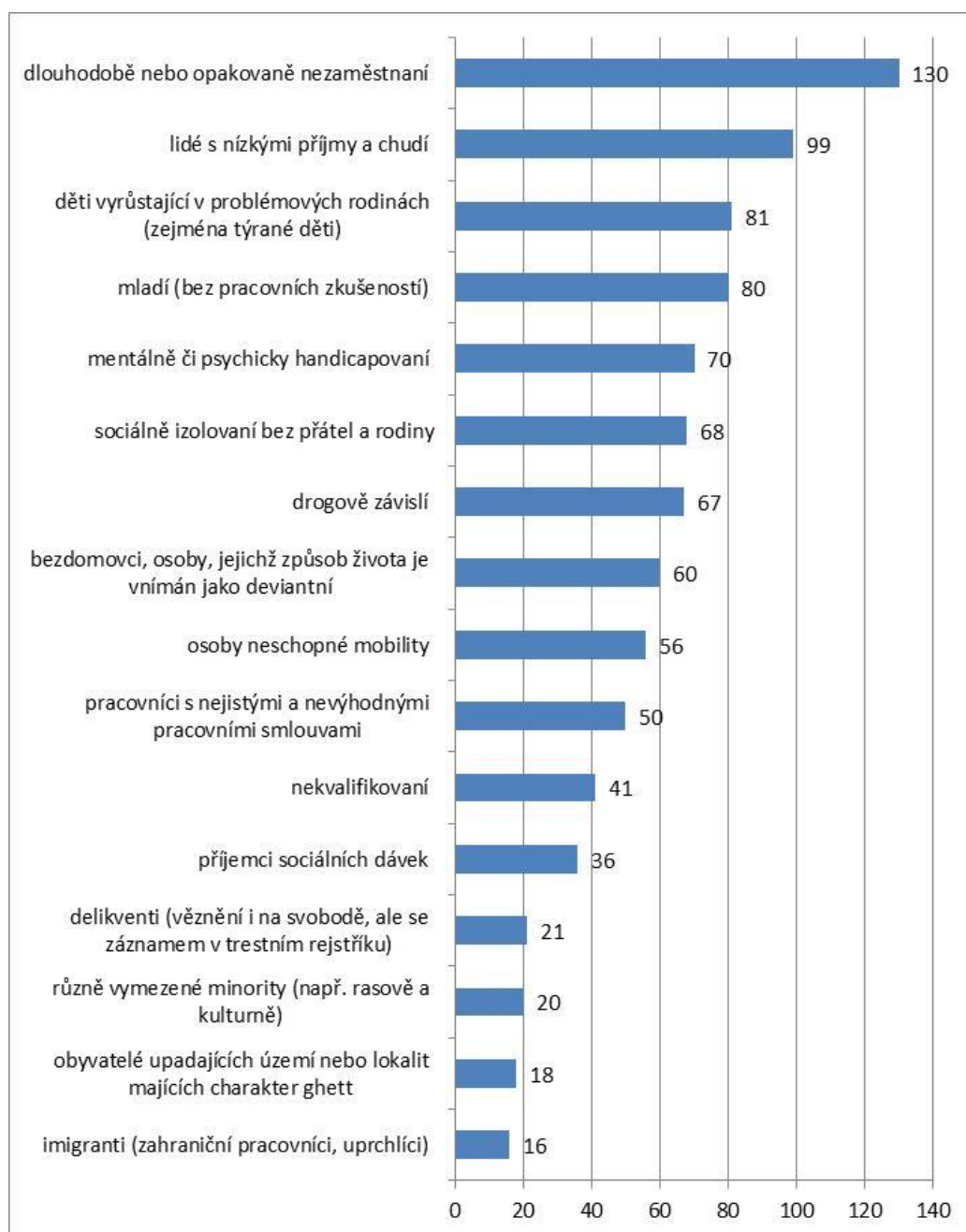
Z výše uvedeného přehledu je zřejmé, že podle názoru zástupců pro sociální problematiku městských úřadů Písek, Mirovice a Protivín jsou v rámci území ORP Písek rozdílné skupiny ohrožené sociálním vyloučením. Menší města vidí jako nejohroženější skupinu nezaměstnané, na rozdíl od Písku, kde je tato skupina až na sedmém místě „ohroženosti“. Mirovice a Protivín dále uvádí na předních místech skupiny, které s nezaměstnaností přímo souvisí – např. lidé bez kvalifikace, příjemci sociálních dávek, lidé s nízkými příjmy a mladí bez pracovních zkušeností. Město Písek naproti tomu uvádí na předních pozicích skupiny osob z ohrožených lokalit, děti z problémových rodin a bezdomovce. Tyto skupiny nejsou v Mirovicích ani Protivíně vnímány jako podstatné.

Osoby ohrožených sociální exkluzí na území ORP Písek - pohled občanů

Zjišťování názorů občanů proběhlo v rámci Ankety „Sociální služby na Písecku“, která probíhala od prosince 2013 do 31. 1. 2014. Občané vyplnili a odevzdali 216 lístků.

Z 16 nabízených skupin nejvíce ohrožených sociálním vyloučením byli nejčastěji uvedeni lidé dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnaní (130 resp.) a lidé s nízkými příjmy a chudí (99 resp.). Další dvě pozice obsadily skupiny týkající se mladých lidí a dětí: konkrétně děti vyrůstající v problémových rodinách (zejména týrané děti) zaškrtno 81 respondentů a mladé bez pracovních zkušeností uvedlo 80 respondentů.

Graf 1 Četnost výběru skupin ohrožených sociálním vyloučením

Zdroj: Anketa „Sociální služby na Písecku“, 2014

Jednání „u kulatého stolu“, zaměřené na sociální vyloučení

V úterý 24. září 2013 se v rámci Komunitního plánování sociálních služeb pro ORP Písek uskutečnilo jednání „u kulatého stolu“, zaměřené na sociální vyloučení hrozící určitým skupinám či jednotlivcům. Na píseckém městském úřadu se sešli zástupci všech dotčených stran: představitelé měst – místostarostky Písku a Vimperka, zástupci sociálních odborů městských úřadů, příslušník městské policie, koordinátor prevence pro Jihočeský kraj, ale také pracovníci píseckého občanského sdružení Naděje, ředitel budějovického Salesiánského střediska, mladí zástupci romské iniciativy v Písku a další osoby zainteresované do problematiky sociálního vyloučení.

Shrnutím jednání je několik pilířů prevence sociálního vyloučení – vzdělávání jednotlivců i rodin, nabídka volnočasového vyžití, poradenství a dostatečná informovanost, získávání prostředků na prevenci a především rovný přístup.

Více na <http://www.mesto-pisek.cz/odbory-mestskeho-uradu/DIR-odbor-socialnich-veci/DIR-komunitni-planovani-pisek> nebo zápis setkání viz Příloha č. 2 – Jednání u kulatého stolu „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“.

Služby pro osoby ohrožené sociálním vyloučením

Sociální služby pro lidi ohrožené sociálním vyloučením poskytuje na Písecku celkem 23 poskytovatelů:

Tabulka 3 Sociální služby pro lidi ohrožené sociálním vyloučením poskytuje na Písecku

Poskytovatel/Zařízení	Druh služby
Arkáda - sociálně psychologické centrum, o.s. Písek	kontaktní centrum
	krizová pomoc
	telefonická krizová pomoc
	služby následné péče
	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	terénní program
INKANO Písek o.s.	odborné sociální poradenství
Naděje Pobočka Písek	sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
	terénní program ve středisku U Sadů
	terénní program ve středisku Purkratice
HORIZONT, o.s.	sociálně terapeutická dílna, Písek
	sociálně terapeutická dílna, Protivín
Domicil aktivních seniorů Olešná	pečovatelská služba
	domov se zvláštním režimem
PROTIVÍNSKÁ SEDMIKRÁSKA	pečovatelská služba
MESADA, občanské sdružení – centrála Písek	osobní asistence
	sociální rehabilitace
Město Protivín	pečovatelská služba
Domov pro osoby se zdravotním postižením Zběšičky – pracoviště Duha Písek	denní stacionář
	chráněné bydlení
	týdenní stacionář
FOKUS Písek	sociální rehabilitace (ambulantní i terénní)
	sociálně terapeutická dílna

Poskytovatel/Zařízení	Druh služby
Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR, o.s. Klub Krteček v Písku	odborné sociální poradenství
	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
Alzheimercentrum Prácheň o.p.s. - Písek	domov pro osoby se zdravotním postižením
	denní stacionář
Pečovatelská služba a jesle města Písku	odlehčovací služby
	pečovatelská služba
	osobní asistence
	sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením
PORSL s.r.o. – Domov Rakovice	domov se zvláštním režimem
SANANIM	terapeutická komunita Karlov
	terapeutická komunita Němčice
Centrum Martin o.p.s. – pobočka Písek	sociální rehabilitace
Oblastní charita Písek	pečovatelská služba
	odborné sociální poradenství
Diakonie ČCE - středisko Blanka Písek	domov pro seniory
	domovy se zvláštním režimem
	pečovatelská služba
Seniorský dům Písek a.s.	pečovatelská služba
	domov pro seniory
Seniorský klub Písek o.p.s.	pečovatelská služba
Domov pro seniory Světlo Drhovle	domov pro seniory v Písku
	domov se zvláštním režimem v Drhovli
	domov pro seniory v Drhovli
Jihočeské centrum pro zdravotně postižené a seniory o.p.s. – pracoviště Písek	odborné sociální poradenství
Nemocnice Písek a.s.	Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče

Tabulka 4 Počty jednotlivých druhů sociálních služeb poskytovaných na území ORP Písek.

Služba	Počet zařízení na území ORP Písek
denní stacionáře	2
domovy pro seniory	4
domovy se zvláštním režimem	4
chráněné bydlení	1
kontaktní centra	1
krizová pomoc	1
nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	1
odborné sociální poradenství	4
odlehčovací služby	1
osobní asistence	2
pečovatelská služba	8
služby následné péče	1
sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	2
sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením	2
sociálně terapeutické dílny	3
sociální rehabilitace	2
telefonická krizová pomoc	1
terapeutické komunity	2
terénní programy	3
týdenní stacionáře	1
sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče	1

Popis vyloučených lokalit na území ORP Písek

LOKALITA Svatoplukova

DESKRIPCE LOKALITY, JEJÍ VZNIK A VÝVOJ

Typ lokality	Činžovní dům s 21 byty. Vyloučená lokalita.
Poloha lokality v rámci obce	Běžná městská zástavba (cca 10 minut chůze od centra)
Míra prostorového vyloučení	Není Občanská vybavenost je v dosahu 5 až 10 minut chůze.
Stav domu/ů	Dům je v relativně uspokojivém technickém stavu, stáří cca 100 let, je zde však nutné zabezpečit mnoho oprav v oblasti rozvodů elektřiny, vody, odpadů, resp. vytápění, oken, podlah, atp. V roce 2009 proběhla výměna střešní krytiny + oprava fasády, pouze však z jedné strany objektu (zadní strana domu a vnitřní chodby jsou ve špatném stavu. Mnoho dílčích závad vykazuje i většina bytových jednotek.
Vybavenost domu/ů	Ve většině bytů jsou kamna na tuhá paliva, výjimečně je vytápění elektřinou (akumulačními kamna). Do objektu není zaveden plyn.
Vlastník nemovitosti	Město Písek.
Vznik a vývoj lokality, mechanismy vstupu a výstupu	Nově vzniklá řízeným sestěhováním. Lokalita vznikla v roce 1996. Byty město využívá jako náhradní bydlení v případě vystěhování z jiného obecního bytu. Většina obyvatel zde bydlí dlouhodobě, někteří přechodně. Skladba obyvatel se částečně obměňuje (dáno povahou zařízení).

POČET OBYVATEL LOKALITY, VZDĚLANOSTNÍ A VĚKOVÁ STRUKTURA

Celkový počet obyvatel obce	29 769 ²
Odhad počtu romských obyvatel lokality	75
Odhad podílu Romů na celkovém počtu obyvatel lokality	95 %
Odhad věkové struktury:	
Do 15 let	35 %
Od 16 do 60 let	60 %
Nad 61 let	5 %
Odhad vzdělanostní struktury:	
Maximálně základní	90 %
Střední bez maturity	10 %
Střední s maturitou a vyšší	0 %

ZABEZPEČENÍ OBŽIVY

Celková míra nezaměstnanosti v obci	8,0%
Odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel lokality	90 %
Formy zabezpečení obživy	Většina obyvatel pobírá dávky státní sociální podpory a dávky pomoci v hmotné nouzi. Zaměstnání na pracovní smlouvu nebo jiný pracovní poměr přibližně 10 % osob.

SOCIÁLNÍ PROBLÉMOVÉ JEVY

Formy a míra výskytu	Sociální vyloučení. Vysoká nezaměstnanost. Nízká vzdělanost. Zadluženost (poskytovatelé půjček, bydlení obec, dluhy u poskytovatelů energií).

² Dle ČSÚ k 31. 12. 2012

LOKALITA Purkratice

DESKRIPCE LOKALITY, JEJÍ VZNIK A VÝVOJ

Typ lokality	Ubytovna (celkem 13 bytových jednotek). Ubytování je spojené s poskytováním sociální služby zaměřené na prevenci a přímé řešení sociálního vyloučení.
Poloha lokality v rámci obce	Příměstská část. Přibližně 1km za vnější hranicí města.
Míra prostorového vyloučení	Jednoznačné Forma dopravy pěšky nebo autem. Občanská vybavenost je špatně dostupná - nejbližší základní škola, kam děti pěšky dochází je 2,5 km, část dětí však dochází do speciální školy vzdálené přes 4km. Dostupnost úřadů, zdravotní péče, apod. je přibližně 3km. Do lokality nezajíždí MHD.
Stav domu/ů	Objekt byl v roce 2003 zrekonstruován. Objekt je aktuálně průběžně udržován a opravován provozovatelem ubytovny (spolek NADĚJE). Okolí lokality je poměrně čisté, nutný průběžný úklid a dohled.
Vybavenost domu/ů	Ubytovací jednotky jsou vybaveny pouze kamny na tuhá paliva, umyvadly se studenou vodou a osvětlením. WC a koupelny (společné pro 2 až 3 rodiny) se nalézají na chodbě.
Vlastník nemovitosti	Město Písek. Od ledna 2013 provozuje ubytovnu spolek NADĚJE, na základě smlouvy o výpůjčce s městem Písek. NADĚJE současně poskytuje sociální službu zaměřenou na podporu rodiny. Dále provozuje předškolní a školní klub zaměřený na vzdělávání a organizování volnočasových aktivit.
Vznik a vývoj lokality, mechanismy vstupu a výstupu	Lokalita vznikla řízeným sestěhováním. Lokalita vznikla v roce 2003 jako městské holobyty pro osoby, které porušovaly nájemní smlouvy v obecních bytech (především z důvodů neplacení nájmu). Objekt byl vybudován zrekonstruováním bývalého vojenského areálu. S ohledem na strukturu ubytovaných jsou ubytovací smlouvy uzavírány na kratší období. Průběžně se řeší dílčí porušování ubytovacích podmínek. Někteří z ubytovaných obyvatel v objektu bydlí dlouhodobě, dochází však k průběžné obměně a rodiny se stěhují zpět do města – podnájem u fyzických osob, resp. nájmy v městských bytech.

POČET OBYVATEL LOKALITY, VZDĚLANOSTNÍ A VĚKOVÁ STRUKTURA

Celkový počet obyvatel obce	29 769 ³
Odhad počtu romských obyvatel lokality	50
Odhad podílu Romů na celkovém počtu obyvatel lokality	90 %
Odhad věkové struktury:	
Do 15 let	35 %
Od 16 do 60 let	65 %
Nad 61 let	0 %
Odhad vzdělanostní struktury:	
Maximálně základní	90 %
Střední bez maturity	10 %
Střední s maturitou a vyšší	0 %

ZABEZPEČENÍ OBŽIVY

Celková míra nezaměstnanosti v obci	8,0%
Odhad míry nezaměstnanosti romských obyvatel lokality	Zpravidla více než 90 % - (výjimečně sezónní práce)
Formy zabezpečení obživy	Většina obyvatel pobírá dávky státní sociální podpory a dávky pomoci v hmotné nouzi. Zaměstnání na pracovní smlouvu nebo jiný pracovněprávní vztah – sezónně do 10 % dospělých osob.

SOCIÁLNÍ PROBLÉMOVÉ JEVY

Formy a míra výskytu	Sociální vyloučení. Vysoká nezaměstnanost. Nízká vzdělanost. Zadluženost (závazky často ve fázi vymáhání – spotřebitelské úvěry, dluhy spojené s bydlením - energie, nájemné z předchozího bytu; pojistné, apod.).

³ Dle ČSÚ k 31. 12. 2012

Kontakty na zařízení poskytující sociální služby v ohrožených lokalitách

Tabulka 5 Přehled sociálních služeb v ohrožených lokalitách

Poskytovatel	Adresa zařízení a kontaktní údaje:	Zařízení / Služba	Forma poskytování sociálních služeb:	Cílová skupina
Naděje Pobočka Písek	Středisko Naděje Písek- Svatoplukova Svatoplukova 1/211, 397 01 Písek Telefon: 382 270 107, e-mail: svatoplukova.pisek@volny.cz	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	ambulantní terénní	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/dětmi etnické menšiny
	Středisko Naděje Písek-Nábřeží, Nábřeží 1. máje 1401, 397 01 Písek Telefon: 382 210 117, e-mail: nabrezi.pisek@nadeje.cz	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	ambulantní	děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společ. nežádoucími jevy osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách etnické menšiny
	Středisko Naděje Písek - U Sadů Fügnerovo nám. 48/14, Budějovické Předměstí, 397 01 Písek Telefon: 380 602 081, e-mail: streetwork.pisek@nadeje.cz	terénní programy	terénní	osoby bez přístřeší osoby v krizi osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách rodiny s dítětem/dětmi etnické menšiny
	Středisko Naděje Písek- Purkratice Purkratice 1, 397 01 Písek Telefon: 382 270 056 purkratice.pisek@nadeje.cz	terénní programy	terénní	osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách

Doprovodné služby v ohrožených lokalitách

Tabulka 6 Doprovodné služby v ohrožených lokalitách

Zařízení / Služba	Popis	Cílová skupina
Klub Chaloupka Klub Šikulka Klub Sámoška Klub Teniska Klub Vaření Klub Počítač Středisko Naděje Písek- Svatoplukova	- výchovně-vzdělávacích aktivit připravujících předškolní děti na vstup do základní školy - doučování pro školáky - volnočasové aktivity - akce - výlety, letní tábor, sportovní akce, kulturně vzdělávací akce	Předškolní děti (3 – 7 let) Školní děti Spolupráce s rodiči
Klub pro děti Středisko Naděje Písek- Purkratice	- příprava předškolních dětí na vstup do základní školy, doučování a rozvoji návyků a schopností dětí - volnočasové aktivity - výtvarné kroužky, pohybové aktivity, práce na PC, hraní společenských her, vaření a pečení	Předškolní děti (3 – 7 let) Školní děti Spolupráce s rodiči
Předškolní klub Margaretka Středisko Naděje Písek- Nábřeží	- příprava na školní docházku, rozvoj schopnosti a dovednosti v poznávání světa kolem sebe, v řízených a spontánních činnostech - výlety a akce (pro děti i rodiče)	Předškolní děti (3 – 7 let)

Popis nežádoucích jevů souvisejících se sociální exkluzí

Sociálně nežádoucí jevy se týkají více cílových skupin uživatelů sociálních služeb a zároveň se jedná o celospolečenský jev, který má v některých cílových skupinách svá specifika.

Sociálně nežádoucí jevy jsou problematické a nebezpečné typy jednání, které se neslučuje se společenskou normou, a tyto jevy mají negativní důsledky. Jedná se zejména o kriminalitu, zneužívání návykových a psychotropních látek, xenofobii a rasismus, šikanu, patologické hráčství atd.

V souvislosti s dětmi jsou výraznými rizikovými faktory pro rozvoj sociálně nežádoucích jevů (vedle individuálních charakteristik) zejména sociální faktory. Nejvýznamnějším faktorem je zejména nefunkční rodina a omezené možnosti či nezáměr smysluplného trávení volného času.

Vybrané jevy:

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je specifický jev, který může být příčinou a stejně tak i následkem sociálního vyloučení. Nezaměstnanost je stav, kdy část osob (nabízejících práci) není schopna nebo ochotna najít si placené zaměstnání. Obecně se (dle metodiky Mezinárodní organizace práce) za nezaměstnaného považuje osoba, která je starší patnácti let, aktivně hledá práci a je připravena k nástupu do práce do 14 dnů.

Za vážný ekonomický problém je považována dlouhodobá nezaměstnanost, kdy nezaměstnaný nemá práci déle než 1 rok a v takovém případě je velmi těžký návrat zpět do práce. Dlouhodobá nezaměstnanost přináší nejen snížení životní úrovně, ale také zhoršení mezilidských vztahů.

Obvykle při dlouhodobé nezaměstnanosti dochází k:

- poklesu životní úrovně, ztrátu kupní síly (s poklesem spotřeby je automaticky spjata změna životního stylu),
- ke ztrátě společenského statusu, který se odvíjel od profese a postavení v zaměstnání,
- ke společenské stigmatizaci nezaměstnaného jako neschopný a nepotřebný osoby,
- rozbití struktury času (nezaměstnaní mají velké časové prostoje a bez smysluplného využití),
- útlumu psychické a fyzické aktivity (ztráta kondice), postupná ztráta kvalifikace (u absolventů nevytvoření pracovních návyků),
- uzavření do svého světa a ztráta kontaktu s realitou (pocit vyřazení ze společnosti a ztráta zájmu o společenské dění),
- postupnou sociální izolaci, ztrátu kontaktů (ztráta možnosti najít si zaměstnání přes své sociální sítě),

Kritéria a rizikové faktory, které vedou k dlouhodobé nezaměstnanosti:

1. tělesné vlastnosti např. pohlaví, rasa, národnost, věk nebo zdraví; mezi nejčastější patří:
 - věk nad 50 let
 - špatný zdravotní stav, nemoci z povolání, tělesné handicapy, neobvyklé psychické vlastnosti, psychosomatické nemoci, následky po úrazu
 - různé druhy závislost
2. sociálně – materiální podmínky např. vzdělání, povolání, příjem, majetek; mezi nejčastější patří:
 - příliš nízká kvalifikace
 - žádné nebo malé profesionální zkušenosti
 - zadlužení
3. ostatní:
 - rozdíly v kultuře
 - nedostatek mobility
 - sociální původ

A přestože Jihočeský kraj patří dlouhodobě ke krajům s nejnižší nezaměstnaností v ČR, mnohé menší nebo odlehlejší oblasti tento jev považují za jeden z nejzávažnějších (viz Tabulka 2 – 5 skupin nejvíce ohrožených sociálním vyloučením z pohledu zadavatelů).

Nezaměstnanost na území ORP Písek v číslech

Vysvětlení pojmů v Tabulce 3:

Zaměstnaní	Všechny osoby 15leté a starší, které v rozhodný okamžik sčítání jsou v placeném zaměstnání jako "zaměstnanci", patří mezi "sebezaměstnané" (zaměstnavatelé, samostatně činní) nebo pomáhající členy rodiny. Není přitom rozhodující délka jejich pracovního úvazku. Zahrnuje pracující důchodci, pracující studenti a učni a ženy na mateřské dovolené (28 resp. 37 týdnů).
Nezaměstnaní	Nezaměstnaní jsou všechny osoby 15leté a starší, které jsou v rozhodný okamžik sčítání bez práce, hledají aktivně práci a jsou připraveny k okamžitému nástupu do práce.
Ekonomicky aktivní	Všechny osoby 15leté a starší, které v rozhodný okamžik sčítání byly v placeném zaměstnání a nezaměstnaní kteří: - byly bez práce, tj. nebyly v placeném zaměstnání ani nebyly sebezaměstnané - hledaly aktivně práci např. registrací u úřadu práce, samostatné hledání práce, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, apod. - byly připraveny k nástupu do práce (k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnání). Za nezaměstnané jsou považovány i osoby, které práci nehledají, protože ji již našly, ale nástup je stanoven na pozdější dobu nebo také osoby neregistrované na úřadech práce a nepobírající příspěvek v nezaměstnanosti, pokud jsou bez práce a práci hledají.
Ekonomicky neaktivní	Ekonomicky neaktivní jsou všechny osoby, které v rozhodný okamžik sčítání nebyly zaměstnány ani nesplňují podmínky pro zařazení mezi nezaměstnané.

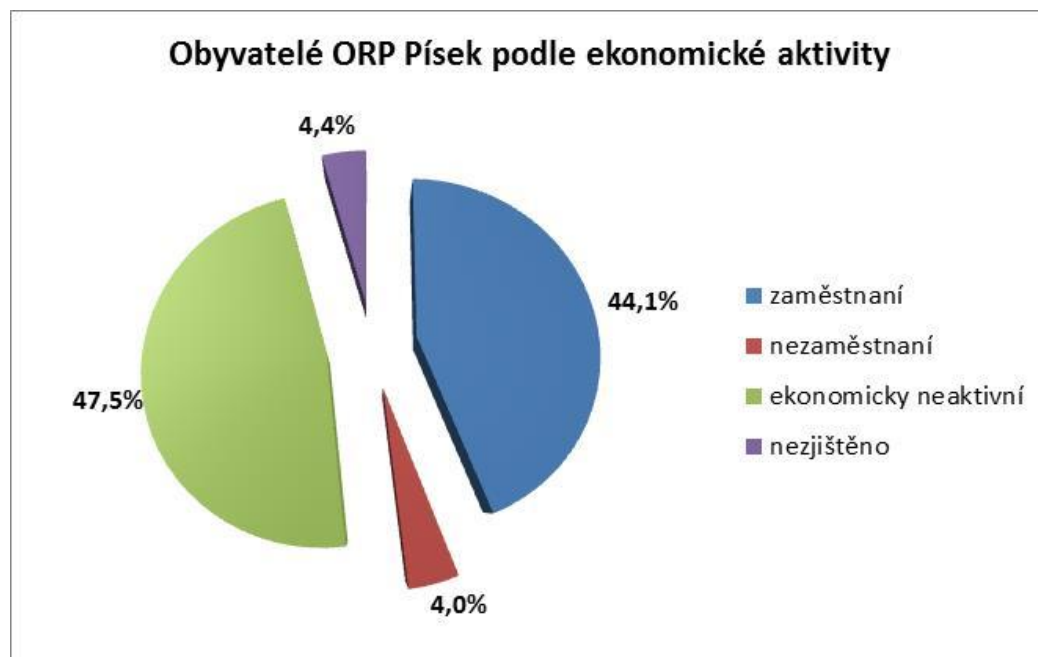
Tabulka 7 Počet obyvatel ORP Písek podle ekonomické aktivity (březen 2011)

Celkem počet obyvatel s obvyklým pobytem		51 501	100 %	
v tom	ekonomicky aktivní	24 790	48,1 %	
	v tom	zaměstnaní	22 726	-
		nezaměstnaní	2 064	-
	ekonomicky neaktivní	24 455	47,5 %	
	nezjištěno	2 256	4,4 %	

Zdroj: Data z Veřejné databáze ČSÚ – SLDB 2011 (<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi>)

Podíly ekonomicky aktivních i neaktivních osob na počtu obyvatel na území ORP Písek dosahují téměř stejných hodnot, jako jsou podíly pro celou Českou republiku (v ČR ekonomicky aktivní činili 48,7 % a neaktivní 45,8 % z celkového počtu obyvatel).

Graf 2 Rozdělení obyvatel ORP Písek podle ekonomické aktivity (březen 2011)⁴

Následující tabulka ukazuje počet vyjíždějících osob za prací (v rámci obce, z obce a do zahraničí).

⁴ Údaj „nezaměstnaní“ (2 064, 4 %) – nejedná se míru nezaměstnanosti (viz Tabulka 11 podle území), ale o podíl uchazečů o zaměstnání a celkovém počtu obyvatel daného území.

Tabulka 8 Počet obyvatel ORP Písek podle vyjížděky do zaměstnání (březen 2011)

Celkem počet obyvatel s obvyklým pobytem		51 501	
Zaměstnaní		22 726	
vyjíždějící do zaměstnání	celkem	8 815	
	v tom	v rámci obce	4 044
		do jiné obce okresu	2 413
		do jiného okresu kraje	1 208
		do jiného kraje	934
		do zahraničí	216

Zdroj: Data z Veřejné databáze ČSÚ – SLDB 2011

Vysvětlení pojmů v Tabulce 6:

Osoby vyjíždějící do zaměstnání ⁵	Osoby, jejichž místo pracoviště je na jiné adrese, než je jejich místo obvyklého pobytu.
Vyjíždějící v rámci obce	Osoby splňující podmínku pro vyjížděku, přičemž místo pracoviště je ve stejném nebo v jiném ZSJ (základní sídelní jednotka) obce obvyklého pobytu.
Vyjíždějící mimo obec	Osoby s různou obcí pracoviště a místa obvyklého pobytu. V celkovém počtu vyjíždějících mimo obec jsou zahrnuty i osoby s nezjištěnou obcí pracoviště, pokud uvedly okres, ve kterém pracují nebo studují a tento okres je jiný než okres místa obvyklého pobytu.
Vyjíždějící do zahraničí	Osoby s uvedeným i nezjištěným státem pracoviště, pokud uvedly, že pracují v zahraničí.

Nejvíce pracovních míst je obsazeno v průmyslu (blíží se 6ti tisícům míst) a v obchodě (téměř dva a půl tisíce zaměstnanců). Podrobnější údaj o počtu zaměstnaných podle odvětví je uvedeno v následující tabulce a grafu.

⁵ Osoby, které místo výkonu zaměstnání často mění a uvedly „zaměstnání bez stálého pracoviště“, nejsou v tabulkách za dojížděku zahrnuty, stejně jako nejsou zahrnuty osoby, jejichž adresa pracoviště je shodná s adresou místa obvyklého pobytu. Tyto osoby údaje o dojížděce neuváděly.

Tabulka 9 Počet zaměstnaných obyvatel ORP Písek podle odvětví (březen 2011)

Celkem počet zaměstnaných v ORP Písek		22 726
z toho podle odvětví	průmysl	5 827
	nezjištěno	3 001
	velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	2 484
	zdravotní a sociální péče	1 568
	stavebnictví	1 471
	veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1 345
	vzdělávání	1 316
	činnosti v oblasti nemovitostí, profesní, vědecké a technické činnosti a administrativní a podpůrné činnosti	1 306
	zemědělství, lesnictví, rybářství	1 209
	doprava a skladování	1 133
	ubytování, stravování a pohostinství	639
	peněžnictví a pojišťovnictví	420
	informační a komunikační činnosti	368

Zdroj: Data z Veřejné databáze ČSÚ – SLDB 2011

Graf 3 Počet zaměstnaných obyvatel ORP Písek podle odvětví (březen 2011)

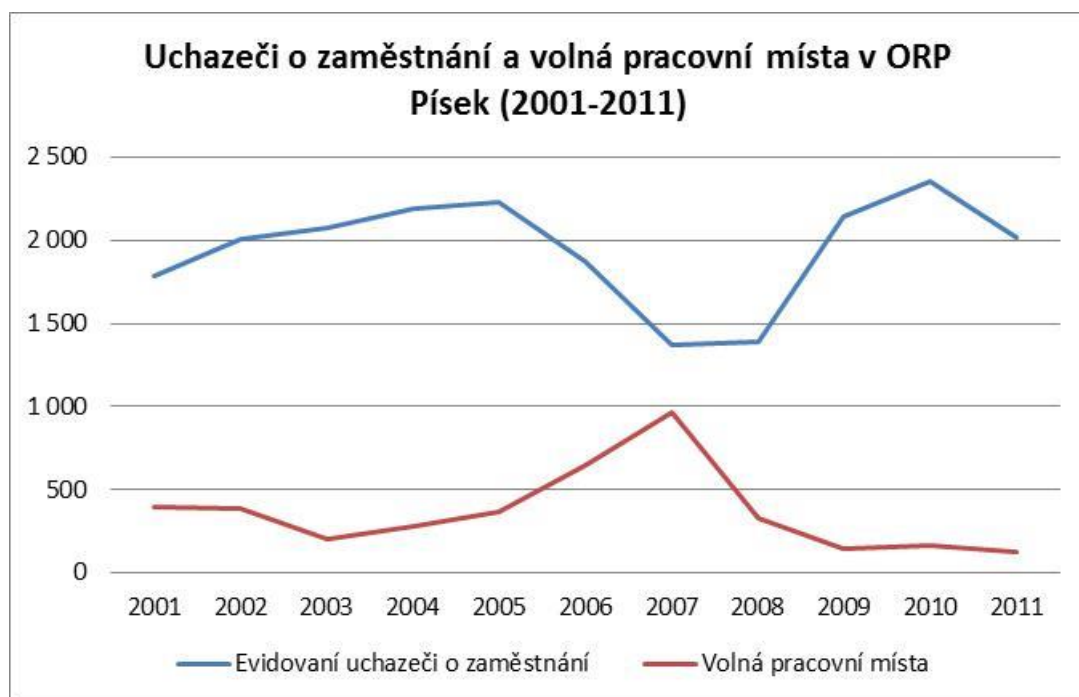
Tabulka 10 Vybrané ukazatele za správní obvod Písek v letech 2001 až 2012

UKAZATEL	SO ORP Písek											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
OBYVATELSTVO												
Počet obyvatel (k 31. 12.)	50 935	51 025	51 040	51 090	51 157	51 349	51 451	51 728	51 760	51 885	51 846	51 978
Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel	-116	90	15	50	67	192	102	277	32	125	169	132
Index stáří ⁶	96,3	97,8	99,7	102,1	105,4	108,4	111,5	112,8	114,8	116,2	118,8	121,8
NEZAMĚSTNANOST (k 31. 12. dle MPSV)												
Evidování uchazeči o zaměstnání	1 783	2 006	2 070	2 188	2 225	1 874	1 374	1 392	2 147	2 355	2 018	.
- z toho dosažitelní (%)	.	.	.	.	92,5	93,1	91,1	94,7	95,5	95,0	94,2	.
- z toho občané se zdravotním postižením (%)	13,2	13,2	14,4	14,1	13,6	15,2	19,9	15,7	12,9	12,7	11,6	.
- z toho absolventi (%)	7,9	10,8	7,3	7,1	5,2	5,1	4,1	4,7	5,0	5,1	5,7	.
- z toho osoby s délkou evid. nad 12 měsíců (%)	27,8	25,6	27,7	26,5	27,2	30,0	25,2	13,0	13,0	18,9	23,2	.
Volná pracovní místa	395	388	200	274	365	648	961	329	143	162	122	.
Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo	4,5	5,2	10,4	8,0	6,1	2,9	1,4	4,2	15,0	14,5	16,5	.

Zdroj: Data z Veřejné databáze ČSÚ

http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_so_orp_pisek
⁶ Index stáří = počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 - 14 let

Graf 4 Vybrané ukazatele za správní obvod Písek v letech 2001 až 2012

Následující tabulka a graf uvádějí hodnoty zveřejněné Ministerstvem práce a sociálních věcí (dále MPSV). V tabulce lze porovnat průměrné míry nezaměstnanosti ORP Písek, Jihočeského kraje a ČR od roku 2001 do roku 2011. ORP Písek vykazuje podprůměrné míry nezaměstnanosti v porovnání s údajem za ČR.

Tabulka 11 Nezaměstnanost podle území

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Míra nezaměstnanosti ORP Písek ⁷	6,9	7,7	8,0	8,4	7,9	6,7	4,8	5,1	7,9	8,6	7,3
Míra registrované nezaměstnanosti Jihočeský kraj ⁸	6,0	6,7	7,0	6,6	6,7	5,7	4,5	4,8	7,8	8,5	7,5
Míra registrované nezaměstnanosti ČR ⁹	8,8	8,9	9,8	9,5	8,9	7,7	6,0	6,0	9,2	9,6	8,6

⁷ Míra nezaměstnanosti je vypočtena jako podíl registrovaných uchazečů o zaměstnání a obyvatel ekonomicky aktivních (podle sčítání lidu, domů a bytů k 1. 3. 2001) - do roku 2004 se počítá z uchazečů celkem, od roku 2005 pouze z uchazečů dosažitelných.

⁸ Míra registrované nezaměstnanosti vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných registrovaných úřady práce na disponibilní pracovní síle (v procentech).

⁹ http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/casova_rada_vybrane_ukazatele_za_so_orp_pisek

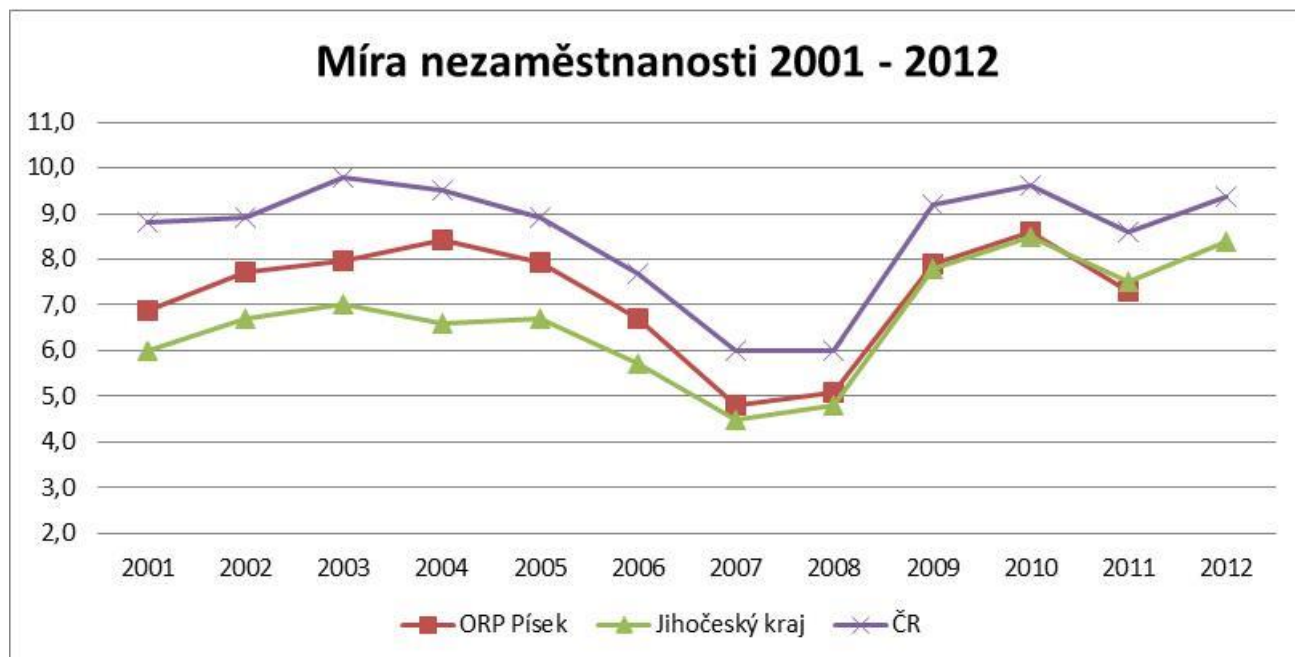
http://www.czso.cz/x/redakce.nsf/i/casove_rady_2_cast

http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislatab=PRA1020CU&&kapitola_id=3

Metodická poznámka:

Podle oficiální metodiky se míra registrované nezaměstnanosti na úrovni ČR, krajů a okresů počítá na základě výsledků výběrového šetření pracovních sil. Míra nezaměstnanosti v obcích, mikroregionech, ORP a POU se z důvodu nedostupnosti dat o zaměstnaných na úrovni těchto územních celků počítá na základě ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Graf 5 Míra nezaměstnanosti (2001 – 2012)

Hodnoty výše uvedené tabulky a grafu jsou průměrné hodnoty v rámci uvedeného území. Údaje v jednotlivých obcích se ale v některých případech liší až několikanásobně – viz následující přehled.

Tabulka 12 **Nezaměstnanost v obcích¹⁰ - ORP Písek (prosinec 2011)**

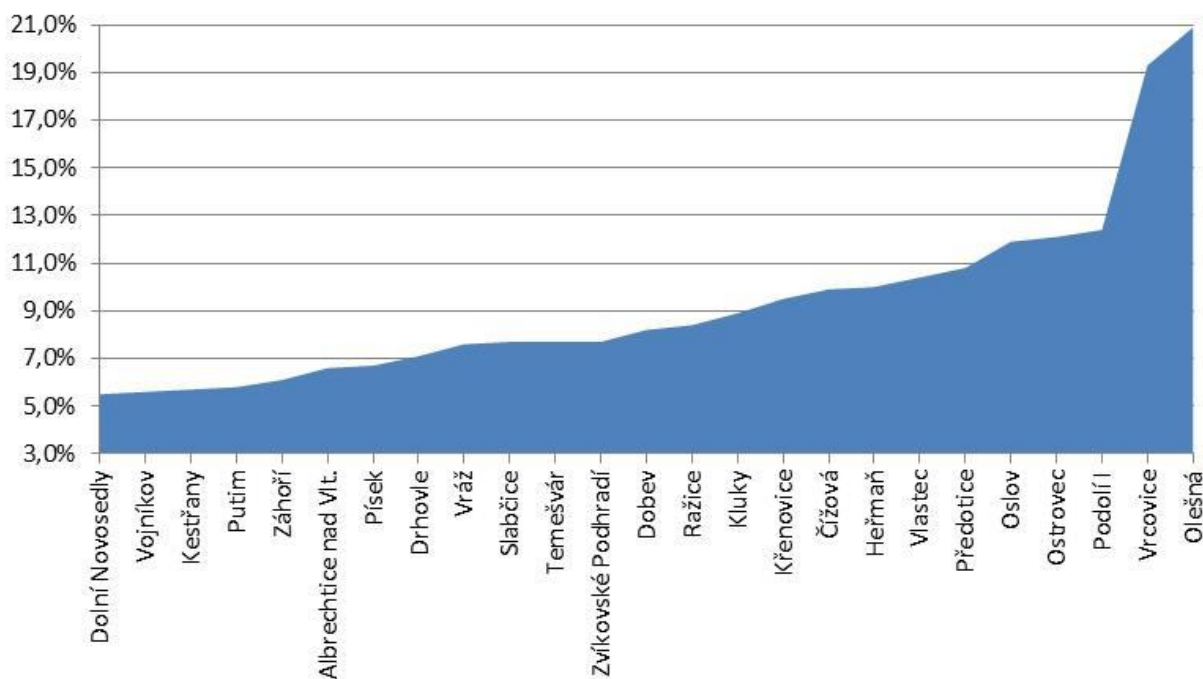
Olešná	20,9%	Dobev	8,2%
Vrcovice	19,3%	Mišovice	7,8%
Nevězice	15,7%	Slabčice	7,7%
Orlík nad Vltavou	13,6%	Temešvár	7,7%
Probulov	13,6%	Zvíkovské Podhradí	7,7%
Rakovice	12,5%	Vraž	7,6%
Podolí I	12,4%	Protivín	7,3%
Cerhonice	12,1%	Drhovle	7,1%
Ostrovec	12,1%	Paseky	7,1%
Lety	11,9%	Mirotice	6,8%
Myslín	11,9%	Písek	6,7%
Oslov	11,9%	Albrechtice nad Vltavou	6,6%
Varvažov	11,3%	Smetanova Lhota	6,3%
Předotice	10,8%	Čimelice	6,1%
Králova Lhota	10,5%	Záhoří	6,1%
Nerestce	10,5%	Putim	5,8%
Vlastec	10,4%	Kestřany	5,7%
Boudy	10,1%	Horosedly	5,7%
Heřmaň	10,0%	Vojníkov	5,6%
Čížová	9,9%	Dolní Novosedly	5,5%
Křenovice	9,5%	Minice	5,0%
Mirovice	9,0%	Kožlí	3,8%
Kluky	8,9%	Žďár	3,6%
Ražice	8,4%	Skály	3,1%
Tálín	8,3%		

Zdroj: MPSV (<http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>)

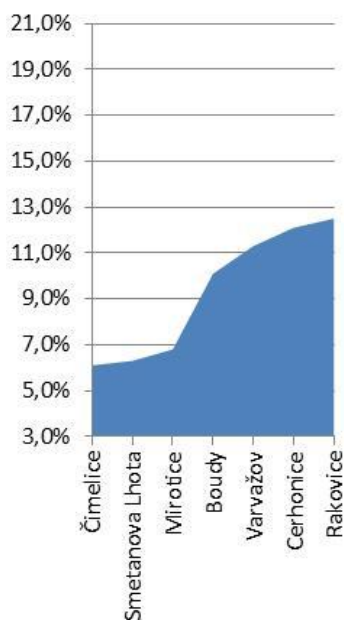
¹⁰ Míra nezaměstnanosti v obcích, mikroregionech, ORP a POU se počítá na základě ekonomicky aktivního obyvatelstva."

Graf 6 Nezaměstnanost v obcích dle správního obvodu s pověřeným obecním úřadem (prosinec 2011)

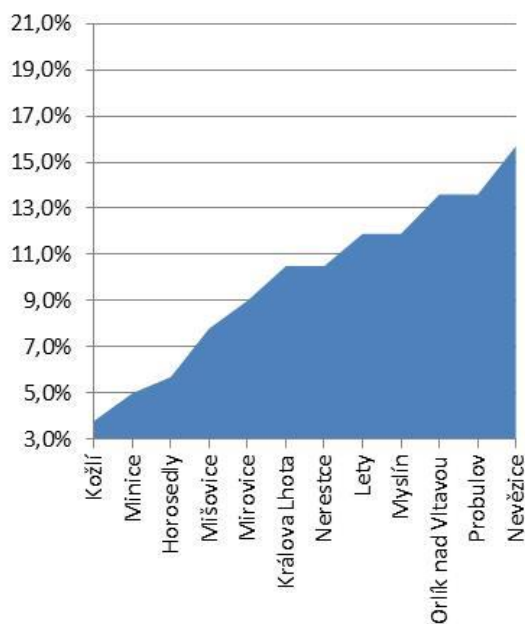
Písek

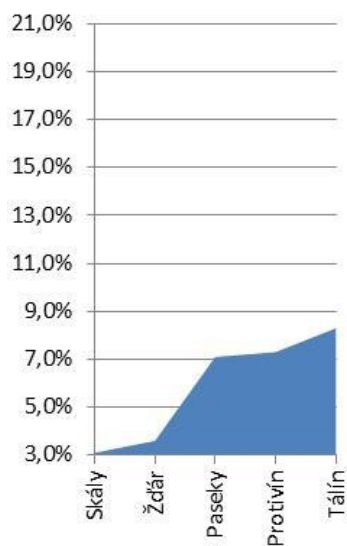
Mirotice

Mirovice

Protivín

Tabulka 13 Služby Úřadu práce na území ORP Písek

Úřad práce ¹¹	Adresa a kontaktní údaje	Služby ¹²
Kontaktní pracoviště Písek	nábřeží 1. máje 2259 Budějovické Předměstí 397 01 Písek 1 +420 950 146 111 (zaměstnaní) +420 950 146 331 (ostatní) podatelna@pi.mpsv.cz	Zprostředkování zaměstnání Státní sociální podpora Hmotná nouze Sociální služby, příspěvek na péči Dávky pro osoby se zdravotním postižením
Kontaktní pracoviště Mirovice	Náměstí Mikoláše Alše 18 398 01 Mirovice +420 950 146 211 podatelna@pi.mpsv.cz	Státní sociální podpora Hmotná nouze
Kontaktní pracoviště Protivín	Masarykovo nám. 21 398 11 Protivín +420 950 146 221 podatelna@pi.mpsv.cz	Státní sociální podpora Hmotná nouze

 Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/kop/pisek>

Drogy a drogová závislost

Drogou pro potřeby tohoto dokumentu se rozumí psychoaktivní droga (návyková látka, psychotropní látka) tj. látka ovlivňující psychiku, zpravidla se jedná o látky návykové, obvykle škodlivé a vesměs nelegální nebo státem omezované.

Dle Světové zdravotnické organizace (WHO) je drogová závislost definována jako psychický někdy i fyzický stav charakterizovaný změnami chování a dalšími reakcemi, které vždy zahrnují nutkání užívat drogu opakovaně (ustavičně nebo intermitentně) pro její psychické účinky a dále také proto, aby se zabránilo vzniku nepříjemných stavů vznikajících při nepřítomnosti drogy v organismu.

Látková závislost může být diagnostikována jako fyzická závislost, zjištění tolerance nebo abstinenčních komplikací, nebo bez fyziologické závislosti.

¹¹ Úřad práce je správním úřadem a plní úkoly v těchto oblastech: zaměstnanosti, ochrany zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, státní sociální podpory, dávek pro osoby se zdravotním postižením, příspěvku na péči a inspekce poskytování sociálních služeb a pomoci v hmotné nouzi,

¹² Více informací o službách na <http://portal.mpsv.cz/>

Koncept drogové závislosti má více odlišných definicí. Některé zdroje přikládají termínu "drogová závislost" stejný význam jako má "látková závislost", jiné například označují termínem "drogová závislost" jen užší okruh, který zahrnuje pouze drogy, které průkazně vyvolávají toleranci nebo abstinenci příznaky.

Kritéria a rizikové faktory, které vedou ke vzniku závislosti:

1. Droga samotná

- pozitivní posilovací účinek - látka vyvolává žádostivost po opakování dávky
- aversivní účinek drogy - droga vyvolává následně nepříjemné pocity při přerušení opakovaného podávání

2. Prostředí

- dostupnost drogy (distribuce a cena)
- pohled společnosti na užívání dané drogy (dělení drog na legální a nelegální, drogy společností tolerované, „měkké“, „tvrdé apod.) – tzv. legální drogy jsou snadno dostupné a počet závislých je vysoký)
- fetující party,
- rozvrácené rodiny, nedostatek láskyplné péče rodičů u dětí,
- osamělost,
- kriminální subkultura
- chronický stres

3. Organismus

- osobnostní nebo genetické predispozice k závislostem
- sexuální faktor - ženy jsou mnohem citlivější na drogy než muži, závislost se u nich většinou vyvíjí rychleji
- zvýšená reaktivita a citlivost nezralých jedinců (závislosti na návykových látkách u mladistvých a u dětí se vyvíjejí obecně rychleji a má závažnější důsledky)

Oblast nelegálních návykových látek je stále regulována trestním zákoníkem i zákonem o návykových látkách.

Dle Výroční zprávy o stavu ve věcech drog v ČR v roce 2012, která byla zveřejněna v listopadu 2013, uvádí tyto tři hlavní závěry:

- Pokles užívání marihuany v české populaci i zkušeností s ostatními nelegálními drogami. Počet uživatelů heroinu klesl za posledních deset let o více než polovinu.
- Škodlivé nebo problémové pití alkoholu se týká 8,2 % populace, tedy přibližně 600 tisíc dospělých Čechů.
- Značné regionální rozdíly v dostupnosti služeb pro drogově závislé.

Dále zpráva uvádí, že konzumace alkoholu zůstává v ČR dlouhodobě na velmi vysoké úrovni – alkohol je označen jako česká droga č. 1. Alkohol pilo v posledním měsíci celkem 69,9 % dotázaných (78,4 % mužů a 61,5 % žen), pití nadměrných dávek alkoholu (5 a více sklenic alkoholu při jedné příležitosti) s frekvencí alespoň jednou týdně

nebo častěji uvedlo celkem 12,8 % dotázaných (21,1 % mužů a 4,9 % žen), především ve věkové skupině 35–44 let. V posledních 30 dnech kouřilo tabák 34,4 % osob (40,3 % mužů a 28,5 % žen)

Nejčastěji užitou nelegální drogou v obecné populaci byly podle Národního výzkumu 2012 konopné látky – zkušenost s nimi uvedlo 27,9 % respondentů (34,9 % mužů a 21,2 % žen) ve věku 15–64 let. Druhou nejčastěji užitou drogou byly halucinogenní houby (lysohlávky), které užilo 5,3 % dotázaných (7,7 % mužů a 2,9 % žen), následované extází, kterou uvedlo 3,6 % (5,0 % mužů a 2,2 % žen). Poměrně vyrovnané jsou zkušenosti s užitím pervitinu nebo amfetaminů, kokainu a LSD (2,3–2,8 %), zatímco zkušenosti s heroinem jsou na velmi nízké úrovni (0,6 %).

Strategie protidrogové politiky Jihočeského kraje na období 2012 – 2014

Zastupitelstvo Jihočeského kraje svým usnesením č. 165/2012/ZK-31 ze dne 15. 5. 2012 schválilo Koncepti oddělení prevence a humanitních činností 2012 – 2014 (její součástí je i Strategie protidrogové politiky).

Obecný cíl:

Snížit a/nebo stabilizovat užívání všech typů drog a potencionální rizika a škody, které mohou jednotlivcům a společnosti v důsledku jejich užívání nastat.

Oblasti působnosti Strategie:

- Primární prevence / služby a aktivity zaměřené na neuživitele návykových látek;
- Zdravotně sociální služby / služby pro uživatele drog;
- Snižování nabídky drog a prosazování práva;
- Koordinace a vzdělávání na úrovni kraje;
- Koordinace na národní úrovni;
- Informace - výzkum – hodnocení;
- Financování

Částky na specifickou protidrogovou prevenci rozdělené krajem jsou pro jednotlivé regiony stanoveny podle počtu žáků v daném regionu (základní a střední školy - % zastoupení z celého Jihočeského kraje, přepočet podle oficiálních statistických údajů z Výroční zprávy OŠMT KÚ).

Region Písecko	8 770 žáků ZŠ a SŠ	11% z celkového počtu JČK	Výše minimální podpory 110 000 Kč ¹³

Místní protidrogový koordinátor

Rapant Jaroslav	Tel: 382 213 185	jaroslav.rapant@mupisek.cz	Městská policie Písek Komenského 85 397 01 Písek

¹³ Za předpokladu, že kraj vyčlení částku 1.000.000,-Kč (v rámci GP Podpora a rozvoj protidrogové politiky JČK)

Kontakty na zařízení zabývající se léčbou závislosti a péčí o osoby se závislostmi nebo závislostmi ohrožené na území ORP Písek

Tabulka 14 Zařízení zabývající se léčbou závislosti a péčí o osoby se závislostmi nebo závislostmi ohrožené na území ORP Písek

Poskytovatel	Adresa zařízení a kontaktní údaje:	Zařízení / Služba	Forma poskytování sociálních služeb:	Cílová skupina
Arkáda - sociálně psychologické centrum, o.s. ¹⁴	Husovo nám. 2/24, Budějovické Předměstí 397 01 Písek e-mail info@arkada-pisek.cz telefon 382 211 300 http://www.arkadacentrum.cz	Kontaktní centrum Arkáda	ambulantní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
		Program následné péče	ambulantní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
		Terénní programy	terénní	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
SANANIM ¹⁵	Karlov 3 398 04 Smetanova Lhota pošta Čimelice, okres Písek +420 382 229 655 karlov@sananim.cz	Terapeutická komunita Karlov	pobytová	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách rodiny s dítětem/děťmi
Našli jsme se A.A. (anonymní alkoholici) ¹⁶	Fügnerovo nám. 48 397 01 Písek Michal: 608 030 139 Vlastimil: 739 301 973 Pondělí od 18:00	-	-	osoby ohrožené závislostí nebo závislé na alkoholu

Anonymní alkoholici v ČR - sdružení pro pomoc alkoholikům

A.A. (anonymní alkoholici) je společenství mužů a žen, kteří se navzájem dělí o své zkušenosti, síly a naděje, aby mohli řešit svůj společný problém a pomáhat ostatním uzdravovat se z alkoholismu. Jedinou podmínkou pro členství je přání přestat pít. Nejsou žádné povinné poplatky; jsou soběstační díky vlastním dobrovolným příspěvkům.

Ostatní služby (substituční léčba, ambulantní léčba, ambulantní doléčování a pobytové doléčování) jsou poskytovány v Českých Budějovicích.

¹⁴ Registrovaný poskytovatel sociálních služeb – více Analýza poskytovatelů sociálních služeb

¹⁵ Registrovaný poskytovatel sociálních služeb – více Analýza poskytovatelů sociálních služeb

¹⁶ <http://www.infodrogy.estranky.cz/clanky/alkohol/a.a.--anonymni-alkoholici---seznam-pobocek-a.a.-v-cr.html>

Informace o počtu osob ohrožených závislostí nebo závislých na návykových látkách na území ORP Písek nejsou k dispozici. Určitý přehled mohou poskytnout statistiky poskytovatele sociálních služeb zaměřeného na tuto problematiku. Arkáda - sociálně psychologické centrum ve své výroční zprávě uvedla tyto údaje:

Tabulka 15 Klienti kontaktní a poradenské služby Arkáda (2012 - 2013)

Klienti kontaktního a poradenské služby ¹⁷ Arkáda	2012	2013
Klienti nedrogoví ¹⁸	29	22
Klienti drogoví ¹⁹	124	145
z toho - Noví klienti - prvokontakt	33	32
z toho - Injekční uživatelé drog	96	118
Klienti – uživatelé alkoholu	0	7

Zdroj: Závěrečná zpráva o realizaci služby/projektu Protidrogové politiky v roce 2013

Tabulka 16 Klienti Programu následná péče Arkáda podle druhu závislosti (2011)

Klienti Programu následná péče ²⁰ Arkáda podle druhu závislosti (2011)	
Alkohol	39
Automaty	1
Rodiče, partneři	7
Celkem	47

Zdroj: Výroční zpráva 2011 Arkáda - sociálně psychologické centrum

Dluhy a soudní vystěhování

Na odboru rozvoje, investic a majetku Městského úřadu Písek a Domovní a bytové správě (DBS) města Písek, kde vedou evidenci, byl zjišťován počet exekucí jako ukazatel možného počtu neplatičů. Údaje uvedené níže (Tabulka 17 Počet podaných návrhů na vystěhování a skutečně vystěhovaných v letech 2009–2013) se se týkají pouze bytů, ke kterým má vlastnické právo město Písek. K 31. 12. 2012 spravovala DBS města Písku celkem 313 domů v majetku či spoluvlastnictví města Písku, 1.423 bytů ve vlastnictví města a 3.238 bytů v soukromém vlastnictví.

¹⁷ Kontaktní centrum plní svou funkci v rámci sekundární a terciální prevence a představuje první stupeň systému komplexních služeb v oblasti péče o osoby se závislostí.

¹⁸ Počet klientů z řad rodinných příslušníků a blízkých uživatelů drog, kteří využili služeb nízkoprahového zařízení.

¹⁹ Jde o celkový počet drogových klientů, kteří alespoň jednou během r. 2011 využili služeb nízkoprahového zařízení.

²⁰ Program následné péče je určen lidem, kteří absolvovali ambulantní či residenční léčbu.

Tabulka 17 Počet podaných návrhů na vystěhování a skutečně vystěhovaných v letech 2009–2013

Rok	Počet podaných návrhu na přivolení k výpovědi, vyklizení bytu	Počet podaných návrhů na exekuční řízení	Počet skutečně vystěhovaných	
			Dobrovolně	Exekučně
2009	61/14	26	14	18
2010	53/19	21	19	13
2011	31/43	58	17	23
2012	41/50	26	23	29
2013	32/36	21	24	6

Zdroj: odbor rozvoje, investic a majetku Městského úřadu Písek a Domovní a bytové správě města Písek (leden 2014)

Tabulka 18 Služby a poradenství v oblasti dluhové problematiky

Poskytovatel	Adresa zařízení a kontaktní údaje:	Zařízení / Služba	Forma poskytování sociálních služeb:	Cílová skupina
INKANO Písek o.s.	Občanská poradna	odborné sociální poradenství	ambulantní	Karlova 108/3, Vnitřní Město, 397 01 Písek http://www.inkano.cz e-mail poradna@inkano.cz telefon 382 210 319

Téma zaměřené na nízkopříjmové skupiny seniorů a možnosti řešení dluhové problematiky bylo diskutováno v rámci projektu Komunitního plánování sociálních služeb pro ORP Písek ve středu 4. prosince 2013 v místním Domově pro seniory uskutečnilo další jednání u kulatého stolu. Společným problémem z pohledu místních reálií diskutovali poskytovatelé i uživatelé sociálních služeb a zástupci sociálních odborů místní samosprávy, Úřadu práce i Okresní správy sociálního zabezpečení. Účastníci diskuse konstatovali, že zadluženost seniorů se za poslední dobu výrazně zhoršila a počet klientů v občanských poradnách a žadatelů o příspěvky rapidně vzrostl. Více informací z jednání uvádí Příloha č. 3 – Jednání u kulatého stolu „Finanční problémy seniorů“.

Prevence kriminality

Orgánem krizového řízení, za účelem zajištění připravenosti správního obvodu města Písek jako obce s rozšířenou působností na řešení krizových situací je Městský úřad Písek jako obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Zákona o obcích č. 376/1990 Sb. využilo zastupitelstvo města Písku a zřídilo Městskou policii Písek obecně závaznou vyhláškou dne 23. 1. 1992, která zabezpečuje především místní záležitosti veřejného pořádku v rámci působnosti města. Zejména: přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku, dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití, dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce, podílí se na dohledu bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, podílí se na dodržování právních předpisů

o ochraně veřejného pořádku, podílí se na prevenci kriminality v obci, provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci, odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce, atd.

Důraz je v práci Městské policie kladen na prevenci a na pozici manažera prevence kriminality byl jmenován Jaroslav Rapant (tel. 382 213 185). Kromě toho rozšiřují policejní služebny do vyloučených lokalit a na problémová místa speciálně umísťují strážníky řešící konkrétní situace jen na daném okrsku.

Řešením negativních vlivů sociálně nežádoucích jevů může být cílená terénní práce, specializované poradenství a objektivní eliminace rizikového prostředí. Jako zásadní se jeví preventivní opatření systematická práce s ohroženými a nefunkčními rodinami a podpora a rozvoj finančně nenáročných a v okolí bydliště dostupných možností trávení volného času.

Tabulka 19 Úřady a instituce zabývající se prevencí kriminality

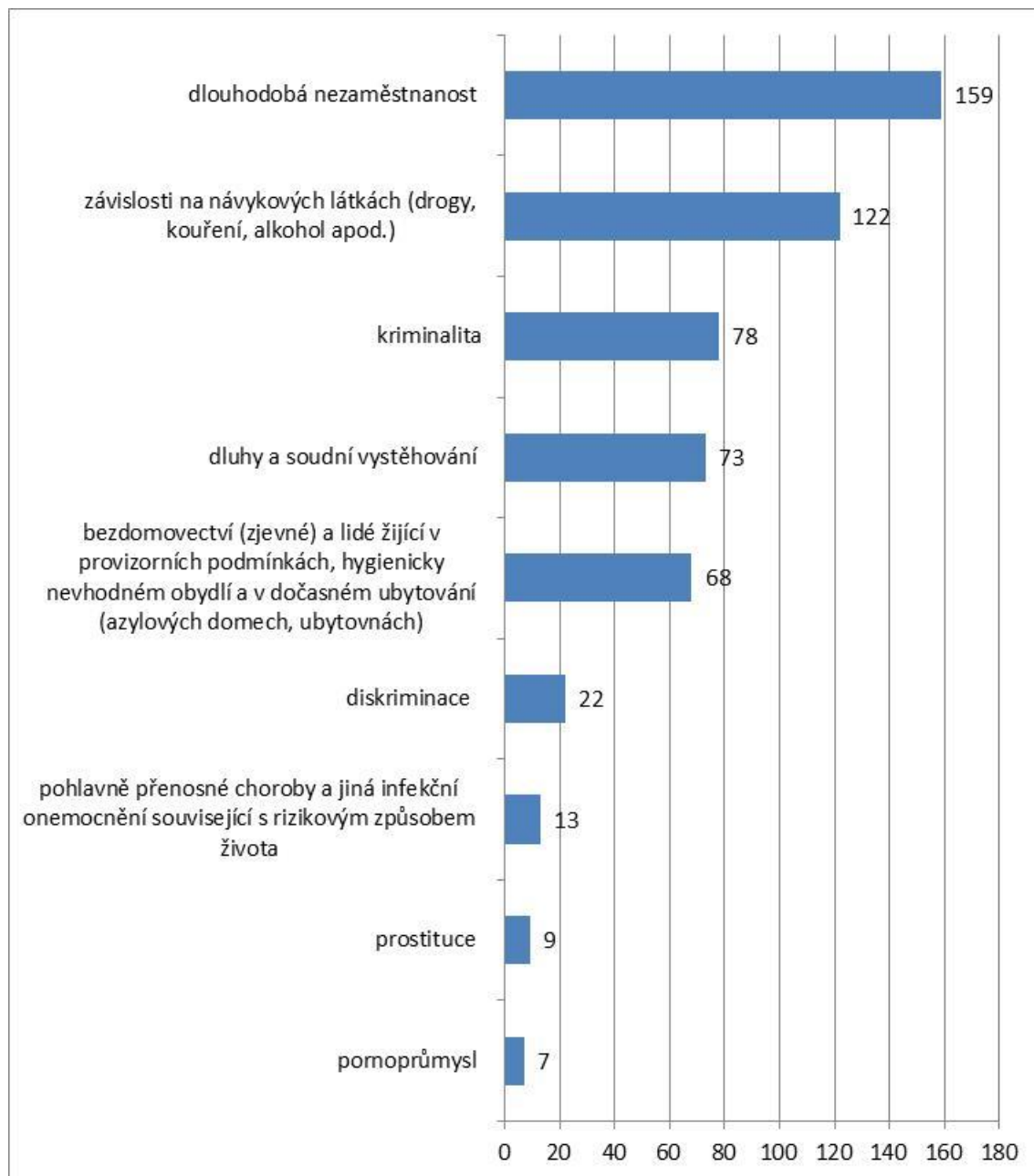
Název instituce	Adresa zařízení a kontaktní údaje:	Služby	Cílová skupina
Probační a mediační služba ČR - středisko Písek	Jungmannova 32 397 01 Písek Poradna.pisek@pppcb.cz www.pppcb.cz	Probační a mediační služba	Pachatelé a oběti trestných činů (osoby v krizi), veřejnost
Městská policie Písek	Komenského 85 397 01 Písek Tísňová linka: 156 Tel. 382 213 225 mp@mupisek.cz	zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku - vč. prevence kriminality	Účastníci přestupků a jiných správních deliktů, veřejnost

Nežádoucí jevy související se sociální exkluzí na území ORP z pohledu občanů

Občané byly v rámci Ankety „Sociální služby na Písecku“, 2014 dotazováni na 3 nežádoucí jevy vnímáte jako nejvýznamnější ve svém regionu. Mezi respondenty převažovali obyvatelé Písku (123 respondentů) a Protivína (46 respondentů), kde jsou sociální služby koncentrovány. Do ankety se nezapojili obyvatelé všech obcí regionu. Nezúčastněné obce jsou převážně obce s malým počtem obyvatel, ale i obyvatelé měst Mirovice a Mirovice jsou zastoupeni pouze jednotlivci. Celkem anketu odevzdalo 216 respondentů.

Nejvýznamnějším nežádoucím jevem, který souvisí se sociálním vyloučením v regionu Písecka, byl respondenty označen jev „dlouhodobá nezaměstnanost“ (označilo ji 74% respondentů). U více jak poloviny respondentů (konkrétně 56 %) byla vybrána „závislosti na návykových látkách (drogy, kouření, alkohol apod.)“. Více jak 30 % respondentů uvedlo jevy „bezdomovectví“, „dluhy“ a soudní vystěhovávání“ a „kriminalitu“.

Graf 7 Nežádoucí jevy, které jsou vnímány jako nejvážnější z pohledu veřejnosti

Zdroj: Anketa „Sociální služby na Písecku“, 2014

Seznam tabulek

TABULKA 1	PŘEHLED SKUPIN OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍ EKLUZÍ	3
TABULKA 2	5 SKUPIN NEJVÍCE OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM Z POHLEDU ZADAVATELŮ	5
TABULKA 3	SOCIÁLNÍ SLUŽBY PRO LIDI OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM POSKYTUJE NA PÍSECKU	8
TABULKA 4	POČTY JEDNOTLIVÝCH DRUHŮ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB POSKYTOVANÝCH NA ÚZEMÍ ORP PÍSEK.	10
TABULKA 5	PŘEHLED SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V OHROŽENÝCH LOKALITÁCH	15
TABULKA 6	DOPROVODNÉ SLUŽBY V OHROŽENÝCH LOKALITÁCH.....	16
TABULKA 7	POČET OBYVATEL ORP PÍSEK PODLE EKONOMICKÉ AKTIVITY (BŘEZEN 2011).....	19
TABULKA 8	POČET OBYVATEL ORP PÍSEK PODLE VYJÍŽDKY DO ZAMĚSTNÁNÍ (BŘEZEN 2011)	20
TABULKA 9	POČET ZAMĚSTNANÝCH OBYVATEL ORP PÍSEK PODLE ODVĚTVÍ (BŘEZEN 2011)	21
TABULKA 10	VYBRANÉ UKAZATELE ZA SPRÁVNÍ OBVOD PÍSEK V LETECH 2001 AŽ 2012	22
TABULKA 11	NEZAMĚSTNANOST PODLE ÚZEMÍ	23
TABULKA 12	NEZAMĚSTNANOST V OBCÍCH - ORP PÍSEK (PROSINEC 2011)	25
TABULKA 13	SLUŽBY ÚŘADU PRÁCE NA ÚZEMÍ ORP PÍSEK	27
TABULKA 14	ZAŘÍZENÍ ZABÝVAJÍCÍ SE LÉČBOU ZÁVISLOSTI A PÉČÍ O OSOBY SE ZÁVISLOSTMI NEBO ZÁVISLOSTMI OHROŽENÉ NA ÚZEMÍ ORP PÍSEK ...	30
TABULKA 15	KLIENTI KONTAKTNÍ A PORADENSKÉ SLUŽBY ARKÁDA (2012 - 2013).....	31
TABULKA 16	KLIENTI PROGRAMU NÁSLEDNÁ PÉČE ARKÁDA PODLE DRUHU ZÁVISLOSTI (2011).....	31
TABULKA 17	POČET PODANÝCH NÁVRHŮ NA VYSTĚHOVÁNÍ A SKUTEČNĚ VYSTĚHOVANÝCH V LETECH 2009–20013	32
TABULKA 18	SLUŽBY A PORADENSTVÍ V OBLASTI DLUHOVÉ PROBLEMATIKY.....	32
TABULKA 19	ÚŘADY A INSTITUCE ZABÝVAJÍCÍ SE PREVENČÍ KRIMINALITY	33

Seznam grafů

GRAF 1	ČETNOST VÝBĚRU SKUPIN OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM.....	6
GRAF 2	ROZDĚLENÍ OBYVATEL ORP PÍSEK PODLE EKONOMICKÉ AKTIVITY (BŘEZEN 2011)	19
GRAF 3	POČET ZAMĚSTNANÝCH OBYVATEL ORP PÍSEK PODLE ODVĚTVÍ (BŘEZEN 2011).....	21
GRAF 4	VYBRANÉ UKAZATELE ZA SPRÁVNÍ OBVOD PÍSEK V LETECH 2001 AŽ 2012.....	23
GRAF 5	MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI (2001 – 2012)	24
GRAF 6	NEZAMĚSTNANOST V OBCÍCH DLE SPRÁVNÍHO OBVODU S POVĚŘENÝM OBECNÍM ÚŘADEM (PROSINEC 2011).....	26
GRAF 7	NEŽÁDOUCÍ JEVY, KTERÉ JSOU VNÍMÁNY JAKO NEJVÁŽNĚJŠÍ Z POHLEDU VEŘEJNOSTI	34

Příloha č. 1 – Anketa pro veřejnost a uživatele sociálních služeb

Sociální služby na Písecku

ANKETA PRO VEŘEJNOST

Vážení spoluobčané,

tato anketa slouží ke zjištění dostupnosti a kvality poskytovaných sociálních služeb a potřeb na Písecku. Anketa je podkladem pro proces komunitního plánování sociálních služeb, jehož cílem je vymezit a účelně naplánovat oblasti pomoci pro občany, kteří se nacházejí v těžké životní situaci. Děkujeme za spolupráci při vyplnění ankety.

Realizační tým komunitního plánování sociálních služeb Písecka

Vyplněné anketní lístky vhodte do sběrných schránek na těchto místech:

Městská knihovna Písek - Alšovo náměstí 85, Písek
Podatelny Městského úřadu Písek - Budovcova 207/6 a Velké náměstí 114/3, Písek
Městský úřad Protivín, Masarykovo náměstí 128, Protivín
Datum ukončení sběru je 31. ledna 2014

1) Kde bydlíte (uvedte název obce či města)?.....

2) Jste: muž žena (zaškrtněte zvolenou možnost)

3) Kolik je Vám let? (odpověď vypište číslem)

4) Znáte některé poskytovatele sociálních služeb na Písecku? (zaškrtněte zvolenou možnost)

Alzheimercentrum Prácheň o.p.s. ☐	MESADA, občanské sdružení ☐
Arkáda - sociálně psycholog. centrum, o.s. ☐	Město Protivín – pečovatelská služba ☐
Klub Krteček v Písku ☐	Naděje, pobočka Písek ☐
Centrum pro zdravotně postižené, o. s. ☐	Občanské sdružení MARTIN ☐
Diakonie ČCE - středisko Blanka ☐	Oblastní charita Písek ☐
Domicil aktivních seniorů o.p.s. Olešná ☐	Pečovatelská služba a jesle města Písku ☐
Domov pro osoby se ZP Zběšičky ☐	Domov Rakovice - PORSL s.r.o. ☐
Domov pro seniory Světlo ☐	PROTIVÍNSKÁ SEDMIKRÁSKA ☐
FOKUS Písek ☐	SANANIM o.s. ☐
HORIZONT, o.s. ☐	Seniorský dům Písek a.s. ☐
INKANO Písek o.s. ☐	Seniorský klub Písek o.p.s. ☐

Jiné (vypište)

5) Využíváte některou sociální službu?

Já sám Někdo z rodiny Nevyužívám

5.1 Pokud ano, jakou službu Vy nebo někdo z Vaší rodiny využíváte (uvedte také jméno poskytovatele služby)

5.2 Pokud využíváte některé sociální služby, jste spokojeni s jejich kvalitou? (zaškrtněte zvolenou možnost)

Ano Spíše ano Spíše ne Ne Nevím

Co by se mělo na fungování služeb změnit?

6) Chybí Vám nebo někomu z Vaší rodiny na Písecku některá ze sociálních služeb? (zaškrtněte zvolenou možnost)

Ano Ne

6.1 Pokud ano, jaká (jaké)

7) Co vnímáte jako největší problém v sociální oblasti v místě Vašeho bydliště?

.....
.....
.....

8) Máte dostatek informací o sociálních službách na Písecku? (zaškrtněte zvolenou možnost)

Ano Ne

8.1 Víte, kde můžete získat informace o sociálních službách?

Ano Ne

Jaké způsoby informování byste uvítali? (vypište)

9) Které z uvedených skupin jsou ve vašem regionu nejohroženější (vyberte 5 nejohroženějších skupin)?

dlouhodobě nebo opakovaně nezaměstnaní; ☐	mladí (bez pracovních zkušeností); ☐
pracovníci s nejistými a nevýhodnými pracovními smlouvami; ☐	imigranti (zahraniční pracovníci, uprchlíci); ☐
lidé s nízkými příjmy a chudí; ☐	různě vymezené minority (např. rasově a kulturně); ☐
nekvalifikovaní; ☐	příjemci sociálních dávek; ☐
mentálně či psychicky handicapovaní; ☐	obyvatelé upadajících území nebo lokalit majících charakter ghatt; ☐
drogově závislí; ☐	bezdomovci, osoby, jejichž způsob života je vnímán jako deviantní; ☐
děti vyrůstající v problémových rodinách (zejména týrané děti); ☐	osoby neschopné mobility; ☐
delikventi (věznění i na svobodě, ale se záznamem v trestním rejstříku); ☐	sociálně izolovaní bez přátel a rodiny. ☐

10) Které 3 nežádoucí jevy vnímáte jako nejdůležitější ve vašem regionu?

dlouhodobá nezaměstnanost; ☐	prostituce; ☐
závislosti na návykových látkách (drogy, kouření, alkohol apod.); ☐	pohlavně přenosné choroby a jiná infekční onemocnění související s rizikovým způsobem života; ☐
dluhy a soudní vystěhovávání; ☐	pornoprůmysl; ☐
bezdomovectví (zjevné) a lidé žijící v provizorních podmínkách, hygienicky nevhodném obydlí a v dočasném ubytování (azylových domech, ubytovnách); ☐	diskriminace; ☐
	kriminalita. ☐

Děkujeme Vám za odpovědi

Příloha č. 2 – Jednání u kulatého stolu „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“

V PÍSKU PROBĚHLO JEDNÁNÍ U KULATÉHO STOLU: TENTOKRÁT SE MLUVILO O OSOBÁCH OHROŽENÝCH SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

V úterý 24. září se v rámci Komunitního plánování sociálních služeb pro ORP Písek uskutečnilo v režii místní akční skupiny Chance In Nature jednání „u kulatého stolu“, tentokrát zaměřené na sociální vyloučení hrozící určitým skupinám či jednotlivcům. Na píseckém městském úřadu se sešli zástupci všech dotčených stran: představitelé měst - místostarostky Písku a Vimperka, zástupci sociálních odborů městských úřadů, příslušník městské policie, koordinátor prevence pro Jihočeský kraj, ale také pracovníci píseckého občanského sdružení Naděje, ředitel budějovického Salesiánského střediska, mladí zástupci romské iniciativy v Písku a další osoby zainteresované do problematiky sociálního vyloučení. Celou diskusi jménem koordinátorů projektu komunitního plánování moderovala Hana Rabenhauptová.

Jako první dostala slovo vimperká místostarostka Jaroslava Martanová, která se přítomným svěřila s problémy, jimž čelí její město. Podotkla, že sociální vyloučení není zdaleka jen záležitostí etnických menšin a že kromě palčivé otázky soužití s romskou komunitou musí řešit také prostituci a stále častější zadlužování napříč majoritními obyvateli. Za největší problém považuje podceňování komunikace mezi úřady a ohroženými osobami. V tomto ohledu městu velmi pomáhají dva nedávno zavedení asistenti prevence kriminality, kteří mají blíže k ohrožené komunitě a mohou na ulici řešit přestupky, ale i efektivněji předcházet sociálnímu vyloučení komunikací s problémovými jednotlivci. Martanová vyjádřila politování nad tím, že grant na zaměstnání těchto asistentů využil Vimperk jako zatím jediné město v Jihočeském kraji. Podle romského koordinátora projektu asistence prevence kriminality Romana Slivky by se granty pro obce měly v budoucnu rozšiřovat a vznikat další projekty, mimo jiné agentury na sociální začleňování. Písecká místostarostka Hana Rambousová ve stejné záležitosti zdůraznila úlohu romské iniciativy ve městě a sociálních pracovníků, kteří řeší nastalé problémy přímo v terénu. Ocenila zejména dobře fungující spolupráci města s městskou i státní policií. Asistenta prevence kriminality připravuje Písek podle zástupce Městské policie Písek Jaroslava Rapanta na příští rok: „Domnívám se, že to může mít opravdu kvalitní přínos ke sblížení majority a minority, a ke spolupráci s městskou policií a městem“. Kromě toho tu rozšiřují policejních služebny do vyloučených lokalit a na problémová místa speciálně umísťují strážníky řešící konkrétní situace jen na daném okrsku.

Sociální pracovníci zastupující samosprávu i neziskové organizace vyslovili společně ideu, že nezbytné je společenským problémům předcházet od raného věku individuální prací s ohroženými jedinci. Nízkoprahové centrum Naděje má v Písku skvělé výsledky v práci s předškolními i školními dětmi a pomáhá jim i v době nástupu dospělosti. Podle zástupce sdružení Pavla Kříže význam prevence spočívá především v jejich vzdělávání: „I tam, kde už se problémy vezou, se snažíme, aby vzdělání dostali a měli širší rozhled, než vidí ve svých rodinách“. Problém mají ale často s náctiletými, se kterými kvůli jejich novým zájmům ztrácí kontakt. Tomáš Rádl z budějovického Salesiánského střediska mládeže tuto věkovou skupinu udržuje blízko díky atraktivnímu hudebnímu i divadelnímu programu, který jim nabízí. Veškerá tato činnost však stojí i padá na dostatek dobrovolníků, kterých není všude tolik, kolik by bylo potřeba.

K problematice sociálního vyloučení se vyjádřili i přítomní zástupci písecké romské iniciativy. Z pohledu uvnitř jejich komunity cítí nedostatek informovanosti o svých možnostech a také nedostatek motivace ze strany autorit. „Mně na základce nabízeli jako jedinou variantu přihlásit se na učňák“, svěřuje se Anna

Dudiová, nyníjší studentka nultého ročníku právnické fakulty. Sociální pracovníci se vůči tomu ohrazují s tím, že problém není jen na straně učitelů a institucí, ale především v rodinách, které také nejsou motivovány k životní změně. Zdá se, že vše záleží na individuálním případě a úspěchu terénních pracovníků. Sociální vyloučení pocítil i další přítomný zástupce mladých Romů Michal Mižigár, kterému pomohlo právě středisko Naděje. „Bez nich bych tu teď neseděl“, říká nesměle student bohemistiky. Dodává, že je problém, ptát se lidí z ohrožené komunity, co se svým životem chtějí dělat, když ani neví, co mohou chtít. Řešením samozřejmě není univerzitní vzdělání, ale poskytnutí možností a výběru vlastního životního uplatnění. Velkým úskalím je podle všeho nedostatek vzorů uvnitř problematických komunit. Michal si přeje, aby dříve zmiňovaní asistenti prevence kriminality byli jedni z nich - Romové. Vimperská místostarostka potvrzuje, že v jejich případě to tak je, a že to zatím funguje. Bohužel v realitě jsou těžké životní situace ohrožených osob tak pokročilé, že je již nelze řešit prevencí. Dalším problémem je, že sami jedinci ohrožení sociálním vyloučením své problémy řešit nechtějí, protože řešení je často spjato s odepřením si nějakého dosavadního požitku, a případnou pomoc nepřijímají pozitivně. Sociální pracovníci pak nevidí výsledek a jejich práce ztrácí smysl: „Chybí mi zpětná vazba“, říká jedna z pracovníků centra Naděje.

Z diskuse neustále vyplývalo, že sociálně ohrožená není jen hojně skloňovaná romská menšina, ale i stále více zadlužená většinová společnost, jejíž příslušníci se tak snadno ocitají v bezvýhodné situaci a pokud jsou na dně, mají pak velmi blízko ke kriminalitě - sociální vyloučení tak získává nový rozměr. V rámci společného soužití je nutno brát v potaz etnická specifika, sociálním vyloučením jsou zjevně ale ohroženy všechny kategorie obyvatel, ať už se jedná o trestnou činnost, nebo nezaměstnanost a finanční nouzi. Prevenci se věnuje pozornost zpravidla v souvislosti s dětmi a náctiletými, stále více ohroženou skupinou jsou ale také senioři, kteří méně otevřeni ke změnám. Stále důležitější úlohu by tak kromě preventivních programů měly plnit občanské poradny nabízející konkrétní pomoc při kontaktu s úřady a řešení těžkých životních situací. Tajemnice píseckého městského úřadu Zlata Hofmanová hovoří v této souvislosti o úloze nově zřízeného oddělení sociální práce a pomoci.

Shrnutím jednání je několik pilířů prevence sociálního vyloučení - vzdělávání jednotlivců i rodin, nabídka volnočasového využití, poradenství a dostatečná informovanost, získávání prostředků na prevenci a především rovný přístup. Na konci „kulatého stolu“ každý účastník přečetl, co si na začátku jednání napsal na kulatý papírek - v jaké oblasti on osobně pociťuje hrozbu sociálního vyloučení: soužití, agresivita, nezaměstnanost, demotivace, násilí, sobectví, netolerance, dluhy, extremismus, nesnášenlivost...

Vedle zmiňovaných zdánlivě neřešitelných problémů zaznělo ale mnoho pochvalných slov a vzájemné ocenění fungující spolupráce všech orgánů i jednotlivců zabývajících se prevencí společenských neduhů. Právě v jejich synergii a neustálé oboustranné komunikaci tkví naděje na účinné předcházení sociálního vyloučení osob, kterým to hrozí teď, i těch, které si zatím ani nedovedou představit, že by se někdy mohly ocitnout na okraji.

Akce byla součástí projektu Podpora zavádění, realizace a vyhodnocování procesu střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb na ORP Písek, který je financován z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Zdroj: <http://www.chanceinnature.cz/lidske-zdroje/kpss-pisek/v-pisku-probehlo-jednani-u-kulateho-stolu-tentokrat-se-mluvilo-o-osobach-ohrozenych-socialnim-vyloucenim/>

Příloha č. 3 – Jednání u kulatého stolu „Finanční problémy seniorů“

Na třetím jednání u kulatého stolu se mluvilo o finančních problémech seniorů

V rámci pokračování projektu Komunitního plánování sociálních služeb pro ORP Písek se ve středu 4. prosince 2013 v místním Domově pro seniory uskutečnilo další jednání u kulatého stolu.

Tématem bylo opět sociální vyloučení, tentokrát zaměřené na nízkopříjmové skupiny seniorů a možnosti řešení dluhové problematiky. Na jednom místě se k diskuzi nad společným problémem setkali poskytovatelé i uživatelé sociálních služeb a zástupci sociálních odborů místní samosprávy, Úřadu práce i Okresní správy sociálního zabezpečení. Třetí „kulatý stůl“ opět moderovala metodička Hana Rabenhauptová.

Nejprve se řešila role občanské poradny, která poskytuje lidem v palčivých životních situacích široké spektrum právního poradenství. Romana Kotrbatá upozornila na velmi rapidní nárůst klientů řešících v poradně exekuce a dluhovou problematiku. „Snažíme se, aby se lidé přišli poradit dříve, než dojde k exekuci, a kdy se situací ještě dá něco dělat. Je to složité, ale zaznamenáváme určitý posun“, uvedla a zároveň pochválila spolupráci neziskových organizací s píseckým Městským úřadem. Zástupce Úřadu práce Jiří Brožák potvrdil, že se situace za posledních pár let výrazně zhoršila a vzrostl počet vyplácených dávek v cílové skupině seniorů.

Ředitel píseckého střediska Diakonie Petr Hladík se pozastavil nad tím, zda by nemělo lidí ohrožených exekucemi a dluhovými pastmi naopak ubývat, jestliže na začátku minulého roku došlo k navýšení existenčního i životního minima. Dostalo se mu jednoduché odpovědi – seniorům po exekucích zbude jen zanedbatelná částka a takoví se pak nedostanou do kontaktu ani s pečovatelskou službou, protože si ji nemohou dovolit. Místostarostka Písku Hana Rambousová poukázala na to, že zásady pro poskytování příspěvků na sociální účely zvyhodňují pobytová zařízení, která přijímají nízkopříjmové klienty.

Bohužel zároveň narůstají žádosti lidí bez přístřeší u bytové komise, kterým kvůli příjmu není byt přiznán. Otázkou zůstává role státu a legislativní opora sociální péče, kterou nelze vždy řešit příspěvkami a dávkami. Pracovnice Okresní správy sociálního zabezpečení Ivana Bednářová přiznává, že mají do jisté míry svázané ruce. Původcem zadluženosti seniorů jsou totiž často soukromé finanční instituce, které zneužívají nízké informovanosti a často se pohybují na hranicích zákona. Z diskuze vyplynulo, že největším problémem právě spotřebitelské úvěry, neuvážené nákupy a krátkozraké půjčky.

Zúčastněná seniorka přiznala, že nezná ve svém okolí žádné seniory, kteří by byli na hranici životního minima a nespádají tedy přímo do cílové skupiny. Zůstává však spousta těch, kteří se neumí vypořádat s nižšími příjmy v penzi. V případě finanční nouze pak tito lidé ani neví, kam se obrátit. Finanční situace seniorů je často na hraně nuzných životních podmínek, kdy se o ně nepostará rodina, a jsou v takové situaci, že si nemohou ani formálně zažádat o příspěvek na péči. V jiných případech končí příspěvek v nesprávných rukou příbuzných, kteří se chtějí přizivit. Tento problém by se patrně mohl do jisté míry vyřešit azylovými domy či jinými alternativami bydlení. Pracuje se také na zvyšování počtu sociálních pracovníků tak, aby mohli na konkrétní jedince více působit. Největší vliv má rodinné zázemí, konečná zodpovědnost je však vždy na straně klienta.

Všichni přítomní se shodli, že zadluženost seniorů se za poslední dobu výrazně zhoršila a počet klientů v občanských poradnách a žadatelů o příspěvky rapidně vzrostl. Zjevná je souvislost s aktuální problematikou nátlaku na prodejních akcích a s neetickým chováním poskytovatelů půjček, ale

i s celospolečenským demografickým vývojem. Dluhy se často nabalují z generace na generaci. Řešení diskutující vidí v lepší informovanosti seniorů dříve, než dojde k exekucím, v celkovém zvyšování finanční gramotnosti a především v silnější roli podporující rodiny.

Zdroj: <http://www.chanceinnature.cz/lidske-zdroje/kpss-pisek/na-tretim-jednani-u-kulateho-stolu-se-mluvilo-o-financnich-problemech-senioru/>